



Ustanova "DOBRI DOM" Grada Zagreba



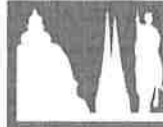
Ravnateljstvo: Kruga 44/2, 10 000 Zagreb



[www.dobri-dom.hr](http://www.dobri-dom.hr)



[info@dobri-dom.hr](mailto:info@dobri-dom.hr)



DOBRI DOM

# PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU USTANOVE „DOBRI DOM“ GRADA ZAGREBA

U Zagrebu,

## SADRŽAJ:

OPĆE ODREDBE .....	3
OBVEZE POSLODAVCA .....	3
PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU .....	4
OBVEZA IZRADE PROCJENE RIZIKA .....	5
OBVEZE POSLODAVCA .....	6
OBVEZE OVLAŠTENIKA.....	7
ODBOR ZAŠTITE NA NA RADU .....	8
OBVEZE STRUČNJAKA ZAŠTITE NA RADU.....	8
POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU .....	9
PRAVA I OBVEZE RADNIKA .....	9
ODGOVORNOST RADNIKA .....	10
ZAŠTITA RADNIKA AKO IM NISU OSIGURANI UVJETI ZA SIGURAN RAD.....	11
OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN .....	11
OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE IZ ZAŠTITE NA RADU .....	12
POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA .....	12
GRAĐEVINE NAMIJENJENE ZA RAD.....	13
KORIŠTENJE SREDSTAVA RADA I OSOBNE ZAŠTITNE OPREME .....	13
RADNA OPREMA .....	15
RADNI OKOLIŠ.....	15
RADNE TVARI I OPASNE KEMIKALIJE NA RADU .....	16
ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA RADNIKA .....	16
STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM.....	17
POSTUPANJE U SLUČAJU OZLJEDE NA RADU.....	18
PRUŽANJE PRVE POMOĆI I LIJEČNIČKE POMOĆI .....	18
ZAŠTITA OD POŽARA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE .....	19
ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA UZIMANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI ...	20
EVIDENCIJE IZ ZAŠTITE NA RADU.....	20
OBVEZE PREMA ORGANIMA INSPEKCIJE RADA .....	21
ZAVRŠNE ODREDBE.....	21

Na temelju članka 19. stavak 2. Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine" br. 71./14, 118./14, 94/18 i 96/18), i u skladu s člankom 30. Statuta Ustanove "Dobri dom" grada Zagreba, Upravno vijeće Ustanove "Dobri dom" iz Zagreba, Kruge 44, nakon savjetovanja s radničkim vijećem, na 42. sjednici, donosi dana 06. listopada 2023. ovaj

## **PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU**

### **OPĆE ODREDBE**

#### **Članak 1.**

Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik) se utvrđuje organizacija provedbe zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti poslodavca, Ravnatelja, Ovlaštenika, Povjernika radnika, Stručnjaka zaštite na radu i Radnika prema odredbama Zakona o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18) i drugih posebnih propisa.

Poslodavac sustavno provodi zaštitu na radu čime se ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu.

Svrha zaštite na radu je sprječavanje rizika i ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

Cilj zaštite na radu je sigurno odvijanje rada, osiguranje sigurnosti i zaštite radnika i osoba na radu.

#### **Članak 2.**

Zaštita na radu obuhvaća skup pravila i postupaka kojima se štiti sigurnost i zdravlje radnika, i ostalih osoba koje se nalaze u prostoru poslodavca.

Zaštita na radu se provodi obavljanjem poslova zaštite na radu te primjenom propisanih (osnovnih, posebnih i priznatih) i ugovorenih pravila te naređenih mjera i internih uputa u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18) i provedbenim propisima.

Zaštita na radu je sastavni dio organizacije rada i izvođenja radnog procesa.

#### **Članak 3.**

Odredbe ovog Pravilnika se odnose na:

- radnike (radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme temeljem ugovora o radu)
- druge osobe koje se po bilo kojem temelju rada nalaze u prostorima poslodavca.

### **OBVEZE POSLODAVCA**

#### **Članak 4.**

Poslodavac je dužan organizirati i provoditi zaštitu na radu u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18) – u daljnjem tekstu ZZNR, propisima donesenim na temelju ZZNR i ostalim posebnim propisima.

Brigu o provođenju zaštite na radu kao i izvršavanju obveza iz zaštite na radu preuzimaju:

- Ravnatelj,
- Voditelji poslova, Ovlaštenici-poslodavca
- Stručnjak za zaštitu na radu,
- Povjerenik radnika za zaštitu na radu

i ostali radnici, svaki u svom djelokrugu rada.

Stručne poslove zaštite na radu dužni su obavljati radnici osposobljeni za obavljanje tih poslova u skladu sa ZZNR i odlukom poslodavca.

Obavljanje određenih poslova zaštite na radu može se ugovoriti s ovlaštenom osobom u skladu s odredbama ZZNR.

## PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU

### Članak 5.

Provođenje zaštite na radu obuhvaća postupke i načine donošenja odluka o pravima, dužnostima, ovlaštenjima i odgovornostima u skladu s odredbama ZZNR i provedbenim propisima, tako da se svakom radniku osigura siguran rad.

### Članak 6.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka moraju se primjenjivati pravila zaštite na radu tako da ne dođe do smrti, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

### Članak 7.

Zaštita na radu se provodi prema sljedećim načelima:

- procjenjivanje i izbjegavanje rizika
- sprečavanje rizika na izvoru
- prilagođavanje rada radnicima prema radnim mjestima, izborom radne opreme i načina rada te ostalih mjera s ciljem smanjenja štetnih učinaka na zdravlje
- prilagođavanje tehničkom napretku i zamjena opasnog neopasnim ili manje opasnim
- provedba i razvoj prevencije povezivanjem tehnologije, organiziranja rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša
- davanje prednosti skupnim mjerama zaštite na radu u odnosu na pojedinačne mjere zaštite na radu
- odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje radnika
- besplatnost prevencije odnosno mjera zaštite na radu za radnike

### Članak 8.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka primjenjuju se prvenstveno osnovna pravila zaštite na radu koja se odnose na sredstva rada (građevine namijenjene za rad s pripadajućim instalacijama, uređajima i opremom, prometna sredstva i radna oprema)

Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi, a odnose se osobito na:

- zaštitu od mehaničkih opasnosti
- zaštitu od udara električne struje
- sprječavanje nastanka požara i eksplozije
- osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine
- osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora
- osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba
- osiguranje čistoće
- osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka
- osiguranje propisane rasvjete
- zaštitu od buke i vibracija
- zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja
- zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja
- zaštitu od prekomjernih napora
- zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja
- osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

#### Članak 9.

Ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne mogu ukloniti ili se mogu samo djelomično ukloniti rizici za sigurnost i zdravlje radnika, dodatno se primjenjuju posebna pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike, način obavljanja poslova i radne postupke.

Posebna pravila zaštite na radu sadrže:

- zahtjeve glede dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, kojima radnici moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada
- organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora
- načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme
- posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima
- postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa
- uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom
- postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći, odnosno do prijema u zdravstvenu ustanovu.

#### Članak 10.

Ukoliko ne postoje propisana pravila zaštite na radu, primjenjuju se priznata pravila zaštite na radu. Priznata pravila zaštite na radu podrazumijevaju norme, pravila struke ili u praksi provjerene načine, pomoću kojih se otklanjaju ili smanjuju rizici na radu i kojima se sprječava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih štetnih posljedica za radnike.

### **OBVEZA IZRADE PROCJENE RIZIKA**

#### Članak 11

Poslodavac je obvezan izraditi procjenu rizika kojom se utvrđuje razina opasnosti, štetnosti i napora glede mogućnosti rizika za nastanak ozljede na radu, profesionalne bolesti i drugih štetnih posljedica po sigurnost i zdravlje osoba na koje se odnosi ovaj pravilnik.

Procjena rizika provodi se za sve poslove i mjesta rada na kojima se poslovi obavljaju. Poslodavac je obvezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektronskom obliku koja odgovara postojećim opasnostima, štetnostima i naporima na radu i u vezi s radom i koja je dostupna radniku na mjestu rada.

Uvjeti, način i metoda izrade procjene rizika, obvezni sadržaj procjene te podaci i klasifikacija opasnosti, štetnosti i napora na radu i u vezi s radom izrađuju se prema važećem Pravilniku o izradi procjene rizika.

#### Članak 12.

Pri izradi procjene rizika sudjeluju radnici odnosno njihovi predstavnici, ovlaštenici i stručnjaci zaštite na radu, odnosno Odbor za zaštitu na radu..

O procjeni rizika te izmjenama i dopunama procjene rizika raspravlja Odbor za zaštitu na radu koji prihvaća procjenu rizika ili predlaže izmjene i ispravke.

## OBVEZE POSLODAVCA

### Članak 13.

Za organiziranje i provedbu zaštite na radu odgovoran je Poslodavac i odgovorna osoba Poslodavca. Sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu, podzakonskim propisima i ovom Pravilniku, Ravnatelj - odgovorna osoba Poslodavca:

- predlaže Odboru za zaštitu na radu donošenje odluka iz njegove nadležnosti u vezi sa zaštitom na radu,
- Imenuje ovlaštenike (-a),
- nadzire provođenje zaštite na radu osobno ili putem ovlaštenika,
- obustavlja rad u slučaju neposredne opasnosti za život i zdravlje radnika,
- udaljava s rada radnika za kojeg se utvrdi da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti,
- prekida rad radnika koji ne postupa po pravilima zaštite na radu ili po uputama proizvođača radne opreme,
- brine da na radu bude dovoljan broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje te za pružanje prve pomoći i da im bude na raspolaganju potrebna oprema i sanitetski materijal,
- skrbi o osiguranju financijskih sredstava u području zaštite na radu,
- sudjeluje u izradi Procjene rizika, a prema potrebi i u Izmjenama i dopunama Procjene rizika,
- inicira izradu Izmjena i dopuna Procjene rizika kako bi ista bila u svakom trenutku ažurirana i bila u skladu s rizicima na mjestima rada
- poziva na uviđaj povjerenika radnika za zaštitu na radu za svaku lakšu težu, smrtnu ili skupnu ozljedu na radu,
- izvješćuje inspekciju rada o smrtnoj i teškoj ozljedi nastaloj u prostorijama ili na prostoru u kojem obavlja rad, i ozljedi – po kojoj je ozljeđenom radniku pružena lječnička pomoć i zadržan u bolnici na lječenju.
- savjetuje se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu kod planiranja i uvođenja novih tehnologija i opreme o njihovom utjecaju na zdravlje radnika,
- poduzima mjere kako bi se osiguralo da pristup područjima s posebnim opasnostima i štetnostima imaju samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute i zaštitna sredstva,
- brine da se na poslove ne rasporedi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način,
- radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopušta rad bez nadzora osposobljenog radnika,
- brine da na poslove s posebnim uvjetima rada ne bude raspoređen radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, odnosno da se radnik koji tražene uvjete više ne ispunjava, ne zadrži na poslovima s posebnim uvjetima rada,
- skrbi da se posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli rad na poslovima koji bi mogli na njih štetno utjecati,
- brine o pravodobnoj provedbi ispitivanja radne opreme i svih ostalih potrebnih ispitivanja,
- brine se da se nova ili rekonstruirana sredstva rada/radna oprema ne stave u uporabu prije nego što se ispitaju na propisani način i o tome ishode potrebne isprave,
- isključuje iz uporabe i zabranjuje korištenje sredstva rada/radnu opremu i druga pomagala te osobnu zaštitnu opremu koja nije ispravna,
- vodi ispitni postupak prigodom utvrđivanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
- pazi da na mjestima rada, na sredstvima rada i pripadajućim instalacijama budu trajno postavljeni znakovi sigurnosti i znakovi općih obavijesti u skladu s propisima,
- skrbi da radnici pravovremeno dobiju osobnu zaštitnu opremu i da ju namjenski koriste te da je u ispravnom stanju,
- donosi odluke o zaštiti nepušača od duhanskog dima, o zabrani uzimanja alkohola i drugim sredstava ovisnosti i druge odluke u vezi s provođenjem i unapređivanjem zaštite na radu,
- čuva svu potrebnu tehničku dokumentaciju te svu dokumentaciju o ispitivanjima iz područja zaštite na radu i zaštite od požara

- vodi evidenciju o radnicima osposobljenim za rad na siguran način, radnicima raspoređenim na poslovima s posebnim uvjetima rada, ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, radnoj opremi s povećanim opasnostima, mikroklimi i osobnoj zaštitnoj opremi,
- odabire Medicinu rada i specijalistu medicine rada, koji će radnicima pružati usluge specifične zdravstvene zaštite te s njom zaključuje odgovarajući ugovor,
- surađuje s nadležnim tijelima i ustanovama koji se bave poslovima zaštite na radu

## OBVEZE OVLAŠTENIKA

### Članak 14.

Ravnatelj provođenje zaštite na radu prenosi na ovlaštenike:

Ovlaštenici su:

- Voditelj Odjela financijskih, personalnih i općih poslova
- Voditelj Odsjeka tehničkih i pomoćnih poslova
- Voditelj PJ „Vozni park“

Ovlaštenik za zaštitu na radu u okviru svojeg djelokruga rada obavlja sljedeće poslove:

- nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti,
- radniku zabranjuje rad ako ga obavlja suprotno pravilima, uputama poslodavca,
- radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopušta obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada,
- radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopušta rad bez nadzora osposobljenog radnika,
- posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoljava da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati,
- brine o pravodobnoj provedbi ispitivanja radne opreme i svih ostalih potrebnih ispitivanja,
- brine se da se nova ili rekonstruirana sredstva rada/radna oprema ne stave u uporabu prije nego što se ispitaju na propisani način i o tome ishode potrebne isprave,
- isključuje iz uporabe i zabranjuje korištenje sredstva rada/radnu opremu i druga pomagala te osobnu zaštitnu opremu koja nije ispravna,
- pazi da na mjestima rada, na sredstvima rada i pripadajućim instalacijama budu trajno postavljeni znakovi sigurnosti i znakovi općih obavijesti u skladu s propisima,
- izrađuje pisane upute za siguran rad na pojedinim radnim mjestima u skladu s propisima zaštite na radu,
- skrbi da radnici pravovremeno dobiju osobnu zaštitnu opremu sukladno Pravilniku i da ih namjenski koriste te da su u ispravnom stanju,
- odmah prekida rad ako postoji opasnost po život i zdravlje i radnika te o tome bez odlaganja informira Ravnatelja
- vodi ispitni postupak prigodom utvrđivanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
- organizira pružanje prve pomoći povrijeđenim radnicima,
- osigurava potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje i za pružanje prve pomoći te brine da se istima stavi na raspolaganje sva potrebna oprema,
- organizira evakuaciju u slučaju iznenadne opasnosti prema planu evakuacije,
- osigurava da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da se zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada,
- vodi evidenciju o radnicima osposobljenim za rad na siguran način, radnicima raspoređenim na poslovima s posebnim uvjetima rada, ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, strojevima i uređajima s povećanim opasnostima, mikroklimi i osobnoj zaštitnoj opremi,
- čuva svu potrebnu tehničku dokumentaciju te svu dokumentaciju o ispitivanjima iz područja zaštite na radu,

- provodi i druge mjere zaštite po napatku Ravnatelja

## **ODBOR ZAŠTITE NA NA RADU**

### **Članak 15.**

Poslodavac zapošljava više od 50 radnika i shodno tome je osnovan Odbor zaštite na radu (u daljnjem tekstu: odbor) kao savjetodavno tijelo poslodavca za unapređivanje zaštite na radu.

Predsjednik odbora –ovlaštenik

- Voditelj odjela financijsko personalnih i općih poslova

Članovi odbora:

- Stručnjak zaštite na radu,
- Specijalist medicine rada izabran u skladu s posebnim propisom
- Povjerenik radnika za zaštitu na radu.

O imenovanju članova odbora Ravnatelj donosi pisanu odluku.

Radi rješavanja specifičnih problema zaštite na radu Ravnatelj će u rad odbora uključiti stručnjake za pojedina područja.

Odbor se sastaje najmanje jedanput u šest mjeseci i o svojem radu vodi zapisnik.

Predsjednik odbora - ovlaštenik je obvezan sazvati sjednicu odbora u roku od dva radna dana i obavjestiti nadležnog inspektora, koji može prisustvovati sjednici, u slučaju:

- smrtno ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad,
- ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici,
- utvrđenog slučaja profesionalne bolesti,
- nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu.

Ako predsjednik odbora –ovlaštenik, sjednicu odbora ne sazove u rokovima iz točke 1 i 2 sjednicu odbora ima pravo sazvati povjerenik radnika za zaštitu na radu.

Sa svrhom stalnog unapređivanja zaštite na radu, odbor planira i nadzire:

- 1) primjenu pravila zaštite na radu kod poslodavca
- 2) organizaciju obavljanja poslova zaštite na radu
- 3) obavješćivanje i osposobljavanje u vezi sa zaštitom na radu
- 4) Navedeni poslovi odbora mogu se proširiti.

## **OBVEZE STRUČNJAKA ZA ZAŠTITU NA RADU**

### **Članak 16.**

U području zaštite na radu, stručnjak za zaštitu na radu ima sljedeće obveze :

- pruža stručnu pomoć u provedbi i unapređivanju zaštite na radu Ravnatelju, ovlaštenicima, povjereniku i ostalim radnicima,
- obavlja unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu,
- potiče uklanjanje nedostataka glede zaštite na radu,
- izrađuje godišnji plan i program ispitivanja i mjerenja iz zaštite na radu,
- prati i analizira podatke u vezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima,
- surađuje s nadležnim tijelima i ustanovama koji se bave poslovima zaštite na radu,

- brine se da se novi ili rekonstrirani strojevi i uređaji –radna oprema ne stave u uporabu prije nego što se ispituju na propisan način i o tome ishode potrebne isprave,
- prati propise iz područja zaštite na radu te izvješćuje Ravnatelja o svim promjenama,
- sudjeluje u izradi Procjene rizika, a prema potrebi i u izradi Izmjena i dopuna Procjene rizika,
- podnosi izvješća inspekciji rada te ostala propisana izvješća iz zaštite na radu,
- svim nedostacima na području zaštite na radu, koje ne može riješiti sam, odmah izvješćuje Ravnatelja,
- obavlja i ostale poslove u vezi zaštite na radu prema ZZNR i odlukama Ravnatelja.

## **POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU**

### **Članak 17.**

Povjerenik radnika za zaštitu na radu djeluje u interesu radnika na području zaštite na radu te prati primjenu propisa i naređenih mjera zaštite.

Postupak izbora i opoziva povjerenika uređuje se u skladu s odredbama Zakona o radu kojim se uređuje pitanje izbora radničkog vijeća.

Izabran je povjerenik radnika.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima sljedeća prava i obveze :

- podnositi Ravnatelju prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu,
- zahtijevati od Ravnatelja da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika,
- podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu,
- sudjelovati s Ravnateljom, odnosno njegovim ovlaštenicima u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati Ravnatelja i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu,
- biti obaviješteni o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu,
- obaviti uvid i koristiti dokumentaciju iz zaštite na radu,
- primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi Ravnatelju i ovlaštenicima,
- izvijestiti nadležnog inspektora rada i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika
- prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor,
- pozvati nadležnog inspektora rada, kada ocijene da su ugroženi život i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu,
- osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu,
- stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad,
- staviti prigovor na inspekcijski nalaz,
- svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu,
- obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

## **PRAVA I OBVEZE RADNIKA**

### **Članak 18 .**

Svaki radnik u vezi zaštite na radu ima sljedeća prava i obveze :

- da mu se prije stupanja na rad omogući upoznavanje sa sadržajem poslova na kojima treba raditi, o opasnostima na tim poslovima i pravilima zaštite na radu;
- na osposobljavanje za siguran rad prigodom stupanja na rad, kod promjene tehnološkog procesa i rasporeda na druge poslove;
- da mu se na prikladan način učine dostupnim propisi iz zaštite na radu;

- na prethodni posebni zdravstveni pregled, ako se raspoređuje na radno mjesto s posebnim uvjetima rada te na redovite preglede u utvrđenim rokovima;
- na pravilno korištenje sredstava rada i osobne zaštitne opreme koja su ispravna i izrađena u skladu s pravilima zaštite na radu;
- raditi u radnom okolišu koji je u skladu s propisima o zaštiti na radu i u kojem su opasnosti i štetnosti u granicama maksimalno dopuštenih koncentracija;
- prijaviti odmah voditelju poslova svaku okolnost koja bi mogla utjecati na siguran rad (nedostatke na osobnoj zaštitnoj opremi, kvarove na sredstvima rada, osobne zdravstvene nedostatke, manjkavosti u organizaciji i tehnologiji rada i sl.);
- odbiti rad ako na mjestu rada nisu osigurane mjere zaštite, pa mu zbog toga izravno prijete rizik za život i zdravlje, a prije toga je od odgovornih osoba tražio otklanjanje nedostataka;
- pridržavati se odredbi zakona, podzakonskih propisa, pravila zaštite na radu i naputaka voditelja poslova;
- dok se ne utvrdi da je osposobljen za rad na siguran način, u svemu postupati po uputama osobe pod čijim nadzorom obavlja poslove na koje je raspoređen;
- prije rasporeda i tijekom obavljanja poslova s posebnim uvjetima rada, radnik je dužan obavijestiti liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućuje ili ometa u izvršavanju povjerenih poslova ili ugrožava sigurnost i zdravlje drugih osoba;
- radne postupke izvoditi dužnom pažnjom sukladno pravilima zaštite na radu, uputama proizvođača sredstava rada, osobne zaštitne opreme i radnih tvari te prema uputama i nalogima rukovoditelja;
- prije početka rada pregledati mjesto rada, stanje radne opreme, eventualno uočene nedostatke odmah ukloniti, a o nedostacima koje ne može sam ukloniti ili za to nije osposobljen/ovlašten, izvijestiti bez odlaganja voditelja poslova ili ovlaštenika;
- nakon prestanka rada, radni prostor ostaviti uredan i čist, u takvom stanju da ne ugrožava sigurnost ljudi i imovine;
- da ne uzima alkoholna pića i druga sredstva ovisnosti prije i tijekom rada i da ih ne unosi u radne pomoćne prostorije i prostore i mjesta rada;
- da na zahtjev voditelja poslova omogući provjeru da li je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
- napustiti radno mjesto na zahtjev voditelja poslova kada je zbog povrede obveza iz zaštite na radu to obavezno;
- prijaviti voditelju poslova ili ovlašteniku ili stručnjaku zaštite na radu ili povjereniku radnika svaku ozljedu i nezgodu s opisom okolnosti koje su joj prethodile;
- sudjelovati u organiziranim vježbama evakuacije i spašavanja, a u slučaju nastupa iznenadnog događaja u svemu postupati po uputama osobe određene za provođenje evakuacije i spašavanja;
- pridržavati se zabrane pušenja u prostorijama i prostoru i na mjestima rada,
- izvršavati i sve druge odluke i naloge voditelja poslova i/ili ovlaštenika.

## **ODGOVORNOST RADNIKA**

### **Članak 19.**

Radnici su odgovorni Ravnatelju i Voditeljima poslova ako krše ili se na drugi način ne pridržavaju odredaba propisa iz zaštite na radu i ovog Pravilnika.

Postupak za utvrđivanje odgovornosti radnika iz zaštite na radu, vođenje postupka i izricanje mjera se provodi u skladu s odredbama Zakona o radu, Pravilnika o radu i drugih akata Poslodavca.

Tešku povredu obveza iz zaštite na radu čini radnik ako:

- na zahtjev rukovoditelja ne prekine rad i ne napusti radno mjesto;
- odbije pristupiti provjeri da li je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
- odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti, a radi na poslovima s posebnim uvjetima rada;

- ne koristi osobnu zaštitnu opremu ili ju koristi protivno namjeni;
- ne obavijesti liječnika o bolestima ili drugim okolnostima koje ga mogu onemogućiti ili omesti u izvršavanju radnih obveza ili mogu ugroziti sigurnost i zdravlje drugih osoba;
- neposrednom rukovoditelju ne prijavi sve okolnosti koje su prethodile nastanku ozljede na radu;
- prilikom rada ne poštuje upute za rad, upute za korištenje sredstava rada i za izvođenje radnog postupka;
- ne izvršava odluke poslodavca, odnosno ovlaštenika, ako zbog toga mogu nastati teže posljedice po radnike, ili imovinu;
- puši u radnim i pomoćnim prostorijama.

## **ZAŠTITA RADNIKA AKO IM NISU OSIGURANI UVJETI ZA SIGURAN RAD**

### **Članak 20.**

Radnik koji smatra da mu pri obavljanju poslova na koje je raspoređen nisu osigurani uvjeti za siguran rad može zahtijevati da se primjene odgovarajuće mjere zaštite.

Za osiguranje uvjeta za siguran rad, radnik se može obratiti Povjereniku radnika za zaštitu na radu, i/ili ovlašteniku.

O zahtjevu radnika se odlučuje prema odredbama Zakona o radu, Pravilnika o radu i ovog Pravilnika.

### **Članak 21.**

Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijete rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere zaštite na radu.

O odbijanju rada dužan je odmah obavijestiti Ravnatelja ili njegovog ovlaštenika i stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka Ravnatelj, njegov ovlaštenik, odnosno radnik ili povjerenik radnika za zaštitu na radu obvezni su bez odgađanja izvijestiti nadležnog inspektora.

Za vrijeme dok ne radi zbog izbjegavanja izloženosti izravnom i ozbiljnom riziku za život i zdravlje, radnik ima pravo na plaću i druga prava iz radnog odnosa u skladu s općim propisima o radu.

## **OSPOSABLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN**

### **Članak 22.**

Pod osposobljavanjem za rad na siguran način podrazumijeva se organizirana aktivnost, kojom radnici stječu znanja i vještine za obavljanje povjerenih poslova bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja te zdravlja i života drugih radnika.

Svaki radnik je dužan savladati obrazovne sadržaje iz zaštite na radu utvrđene za njegovo radno mjesto, a na temelju utvrđenih vrsta i opsega opasnosti i ne može započeti samostalnim radom dok te sadržaje nije savladao.

Radnicima dok još nisu osposobljeni za samostalan rad na siguran način, mora se osigurati rad pod nadzorom radnika osposobljenih za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Osposobljavanje radnika provodi se prema programu osposobljavanja koji se mora temeljiti na procjeni rizika i mora obuhvaćati sve opasnosti, štetnosti i napore utvrđene procjenom rizika te načine otklanjanja istih na mjestima rada.

Poslodavac može izrađivati programe osposobljavanja i provoditi osposobljavanje ili osposobljavanje može povjeriti osobi ovlaštenoj za osposobljavanje radnika.

## **OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE IZ ZAŠTITE NA RADU**

### **Članak 23.**

Poslodavac je obavezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu.

Voditelji poslova ili ovlaštenik je dužan radnicima davati odgovarajuće pisane obavijesti, a po potrebi i upute koje se odnose na opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje. U izuzetnim situacijama kada prijete izravna i neposredna opasnost po život i zdravlje obavijest se može dati i usmeno.

### **Članak 24.**

Voditelj poslova, odnosno ovlaštenik je odgovoran da se na mjestima rada istaknu pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvorima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.

Voditelji poslova, odnosno ovlaštenik je odgovoran da se pisanim putem osigura provedba radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obavezan radnicima dati upute u vezi svih rizika i promjena koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika.

### **Članak 25.**

Voditelji poslova, je obavezan osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu čija obavezna uporaba proizlazi iz Procjene rizika.

### **Članak 26.**

Ravnatelj je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

- zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati,
- povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati,
- izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika,
- izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja,
- zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika,
- sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti,
- promjenama u procesu rada i tehnologiji,
- planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu,
- poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija,
- utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika,
- izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme,
- izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

## **POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA**

### **Članak 27.**

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi koje mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i propisane posebne uvjete utvrđene Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada i Procjenom rizika (i njenim dopunama i izmjenama), a odnose se na dob, stručnu spremu, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost.

### **Članak 28.**

Na radno mjesto s posebnim uvjetima rada se može rasporediti samo osoba za koju je prethodno na propisani način utvrđeno da udovoljava postavljenim uvjetima te na tom radnom mjestu smije raditi samo dok ispunjava te uvjete.

Osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upućuje na pregled specijalisti medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njezine sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika.

#### Članak 29.

Radnik ispunjava zdravstvene uvjete za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada, ako to dokazuje važećom ispravom odgovarajuće ovlaštene medicine rada i za rukovatelj radnom opremom- stručnu osposobljenost –od ovlaštene obrazovane ustanove.

Voditelj poslova ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obvezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji je upućen.

Nakon protoka roka utvrđenog Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada ili kada to ocjeni liječnik medicine rada, Voditelji uputit će radnika na ponovni pregled.

Ako se na zdravstvenom pregledu utvrdi da radnik više ne ispunjava uvjete za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada, bit će raspoređen na drugo radno mjesto u skladu s njegovima sposobnostima a sve prema odredbama i proceduri posebnih zakona i propisa koji uređuju to područje. Isprave o zdravstvenim pregledima radnika te evidenciju o rokovima ponovnih pregleda se vodi u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu iz ovlaštenog trgovačkog društva – temeljem ugovora.

### **GRAĐEVINE NAMIJENJENE ZA RAD**

#### Članak 30.

Građevine namijenjene za rad treba održavati u stanju koje ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, a pripadajuće instalacije ispitivati u rokovima utvrđenim tehničkim propisima.

Ako na građevinama namijenjenim za rad nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika, treba odmah prestati sa radom i pokrenuti postupak vraćanja u prvobitno/ispravno stanje.

### **KORIŠTENJE SREDSTAVA RADA I OSOBNE ZAŠTITNE OPREME**

#### Članak 31.

Pod sredstvima za rad podrazumijevaju se građevine namijenjene za rad s pripadajućim instalacijama, uređajima i opremom, prometna sredstva i radna oprema.

Izvođenje procesa rada treba osigurati u skladu s pravilima zaštite na radu, tako da se poslovi odnosno radni zadaci obavljaju na način kojim se osigurava siguran rad radnika i da se sredstva rada i osobna zaštitna oprema koristi samo za njihovu namjenu te da ih koriste samo osobe kojima su povjerena.

Voditelji poslova, odnosno ovlaštenik je obvezan osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu.

Voditelji poslova, odnosno ovlaštenik je obvezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

#### Članak 32.

Sva sredstva rada i osobna zaštitna oprema koja se koristi trebaju biti redovito pregledavani radi utvrđivanja da li su na njima primijenjeni propisi zaštite na radu i da li zbog promjena nastalih tijekom uporabe ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika.

Sva sredstva rada se pregledavaju svakodnevno prije početka rada i tijekom rada na njima te povremeno.

Ispravnost sredstva rada i nastale promjene tijekom rada svakodnevno nadzire sam radnik koji njima rukuje.

O svakoj neispravnosti i ustanovljenoj promjeni na sredstvu rada radnik je dužan izvijestiti voditelja poslova ili ovlaštenika, ili stručnjaka zaštite na radu.

Voditelj poslova, odnosno ovlaštenik ne smije dopustiti uporabu sredstva rada ako se utvrdi da su na njemu nastupile promjene zbog kojih je ugrožena sigurnost i zdravlje radnika.

Voditelj poslova ili ovlaštenik je obvezan isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika.

Voditelj poslova ili ovlaštenik, dužan je poduzeti odgovarajuće mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Nakon otklanjanja opasnosti Voditelj poslova - ovlaštenik može dozvoliti uporabu sredstva rada.

### Članak 33.

Poslodavac može koristiti nadzorne uređaje kao sredstvo zaštite na radu sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Zabranjeno je postavljanje nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje radnika. Ako nadzorni uređaji čitavo radno vrijeme prate sve pokrete radnika tijekom obavljanja poslova, odnosno ako su nadzorni uređaji postavljeni tako da su radnici čitavo vrijeme tijekom rada u vidnom polju nadzornih uređaja, poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje isključivo na temelju prethodne suglasnosti radnika i povjerenika radnika.

Poslodavac je obvezan prilikom zapošljavanja pisanim putem obavijestiti radnika da će biti nadziran audio, odnosno video uređajima.

### Članak 34.

Preglede odnosno ispitivanja i popravke sredstava rada mogu obavljati i ovlaštene pravne osobe-ovlaštena trgovačka društva.

### Članak 35.

Za poslove u vezi organiziranja i realizacije povremenih pregleda, ispitivanja i popravaka sredstava rada zadužen je Voditelj poslova –ovlaštenik, Stručnjak zaštite na rad i povjerenik radnika u suradnji s ovlaštenim trgovačkim društvom za poslove zaštite na radu – temeljem ugovora.

### Članak 36.

Kada nije moguće pravilima zaštite na sredstvima rada ili organizacijskim mjerama otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti opasnost po sigurnost i zdravlje radnika, potrebno je osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i voditi računa da ju radnici pri obavljanju poslova i koriste.

Sredstva za rad i osobna zaštitna oprema moraju biti izrađeni u skladu s propisima zaštite na radu i u svakom trenutku moraju biti ispravni a ako nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika, treba isključiti iz uporabe.

Pod osobnom zaštitnom opremom se podrazumijevaju sredstva i oprema koju radnici koriste tijekom rada na radnom mjestu radi osobne zaštite organizma i dijelova tijela radnika od ozljeda i oboljenja koja mogu biti rezultat utjecaja sredstava rada ili radnog okoliša, a čiji se štetni utjecaji ne mogu otkloniti na drugi način.

Osobna zaštitna oprema za pojedino mjesto rada se utvrđuju na temelju analize radnih mjesta i radnih postupaka glede razine opasnosti.

Popis poslova na kojima se radnik koristi osobnom zaštitnom opremom se nalazi u Procjeni rizika (i njenim izmjenama i dopunama)

Ravnatelj, ovlaštenici, stručnjak zaštite na radu i povjerenik radnika, zaduženi da se nabavi potrebna količina odgovarajuće ispravne osobne zaštitne opreme sa svom propisanom pratećom dokumentacijom i da ih daju radnicima na korištenje.

### Članak 37.

O izdanoj osobnoj zaštitnoj opremi Radnik koji je zadužen za nabavu i izdavanje vodi evidenciju koja sadržava:

- ime i prezime radnika
- naziv radnog mjesta (poslova) na koje je raspoređen,
- vrsta i količina osobne zaštitne opreme s kojima je zadužen,
- datum zaduženja i razduženja
- potpis radnika.

### Članak 38.

Radnik je dužan koristiti osobnu zaštitnu opremu koju je zadužio u skladu s njezinom namjenom i prema uputama proizvođača.

Osobna zaštitna oprema se povlači iz uporabe kada se njezina zaštitna funkcija umanja u toj mjeri da ne osigurava namjensku zaštitu.

## **RADNA OPREMA**

### Članak 39.

Radna oprema se na propisani način treba ispitivati u sljedećim slučajevima:

- prije početka korištenja na novom mjestu rada, ako je radna oprema premještena s jednog mjesta na drugo pa je zbog toga rastavljena i ponovno sastavljena
- u slučaju iznimnih okolnosti koje ugrožavaju sigurnost djelovanja radne opreme (promjena načina rada, oštećenja radne opreme, nedostaci na radnoj opremi, ozljede radnika na radnoj opremi)
- na temelju rješenja inspektora rada
- u rokovima koje je u uputama za uporabu i održavanje odredio proizvođač radne opreme, ili u roku koji je utvrđen posebnim propisom ili
- periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.

Propisana ispitivanja radne opreme je povjerena po ugovoru ovlaštenoj pravnoj osobi – ovlaštenom trgovačkom društvu za zaštitu na radu koja će ovisno o rezultatima izdati odgovarajuće isprave.

Evidenciju o ispravama i o rokovima za ponovno ispitivanje te organizaciju ispitivanja radne opreme vodi ovlaštenik i stručnjak zaštite na radu.

Kada se ispitivanjem utvrde nedostaci, ovlaštenik je dužan organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zatim ponoviti ispitivanje predmetne radne opreme.

## **RADNI OKOLIŠ**

### Članak 40.

Ispitivanja radnog okoliša se provode radi utvrđivanja da li radni okoliš odgovara uvjetima utvrđenim pravilima zaštite na radu.

Obveza ispitivati radni okoliš na mjestu rada u sljedećim slučajevima:

- kada radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka
- kada je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću razinu osvijetljenosti
- kada u radnom postupku nastaje buka ili vibracije
- kada u radnom postupku nastaju plinovi, pare, prašine ili aerosoli
- kada je moguća prisutnost bioloških štetnosti (agensa) korištenih pri radu izvan primarne fizičke izolacije.

#### Članak 41.

Ispitivanja obavlja ovlaštena pravna osoba i to:

- odmah nakon što su nastali uvjeti, odnosno promjene zbog kojih je ispitivanje obvezno
- na temelju rješenja inspektora rada ili
- periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

O rezultatima ispitivanja ovlaštena pravna osoba izdaje odgovarajuće isprave.

Isprave i evidencije o obavljenim ispitivanjima i rokovima za ponovna ispitivanja vodi ovlaštenik i stručnjak zaštite na radu.

Kada se ispitivanjem radnog okoliša utvrde nedostaci, ovlaštenik je dužan organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zatim ponoviti ispitivanje predmetnog čimbenika radnog okoliša.

### **RADNE TVARI I OPASNE KEMIKALIJE NA RADU**

#### Članak 42.

Opasne kemikalije su tvari, smjese i pripravci u skladu s posebnim propisom.

Opasne kemikalije smiju se koristiti samo ako nije moguće iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih tvari.

Pri radu s opasnim kemikalijama (koje su štetne po zdravlje, eksplozivne i zapaljive) treba primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s propisima i uputama proizvođača te osigurati da su u svakom trenutku označene na propisani način.

Ukoliko nije moguće spriječiti oslobađanje opasnih plinova, para, prašina i aerosola treba ih odvoditi s mjesta nastanka na način da se pri tome ne onečišćuje radni i životni okoliš.

Ukoliko nije moguće odvoditi opasne plinove, pare, prašine i aerosole s mjesta nastanka, potrebno je na najmanju moguću mjeru treba ograničiti:

- količinu opasne kemikalije na radnom mjestu;
- broj radnika koji su izloženi štetnom djelovanju opasnih kemikalija;
- vrijeme izlaganja radnika opasnim kemikalijama.

Ukoliko ovim mjerama nije moguće postići odgovarajuću zaštitu, radnici pri radu s opasnim radnim tvarima moraju koristiti propisanu osobnu zaštitnu opremu.

### **ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA RADNIKA**

#### Članak 43.

Posebno osjetljive skupine radnika kojima je poslodavac obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu su maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.

Radi provedbe posebne zaštite na radu, Poslodavac je obavezan u Procjeni rizika (i njenim izmjenama i dopunama) naznačiti poslove koji su potencijalno rizični za posebno osjetljive skupine radnika.

Poslodavac je obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu maloljetniku radi očuvanja njegovog nesmetanog duševnog i tjelesnog razvoja.

#### Članak 44.

Radnici mlađi od 18 godina se ne smiju raspoređivati na radna mjesta s posebnim uvjetima rada, ne može se odrediti rad duži od punog radnog vremena i rad noću, osim u slučajevima utvrđenim u Zakonu o radu.

#### Članak 45.

Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i radnica koje doje, radi zaštite od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva i oporavak od trudnoće i poroda.

Takvim radnicama Poslodavac je obvezna prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena te osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, što ne smije imati za posljedicu smanjenje plaće.

#### Članak 46.

Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu za radnike kod kojih je utvrđeno oboljenje od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vještačenje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, radi sprječavanja daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja preostale radne sposobnosti.

Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje radnik za kojeg je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenju zdravlja.

Takvim radnicima ovog članka Poslodavac je obvezan prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena te osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova (odnosno rad na drugom mjestu rada). Postupak za slučaj da Poslodavac nema poslova na kojima takav radnik može obavljati poslove, propisan je Zakonom o radu i drugim posebnim propisima.

### **STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM**

#### Članak 47.

Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi se svela na najmanju mjeru potreba radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonila mogućnost da se umanj radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

#### Članak 48.

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, Poslodavac je obvezna posebnu pozornost usmjeriti na:

- organizaciju rada i radnih postupaka ( radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.),
- radne uvjete i okolinu (izloženost radnika nasilnom ponašanju, buku, vrućinu, hladnoću, opasne kemikalije i dr.),
- komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanje posla ili nadolazeće promjene i sl.),
- subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).

#### Članak 49.

Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama Poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s Voditeljima poslova, ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

## **POSTUPANJE U SLUČAJU OZLJEDE NA RADU**

### **Članak 50.**

U slučaju nastupa ozljede svaki radnik koji se zatekne na mjestu rada gdje se dogodila ozljeda dužan je odmah pozvati Voditelja poslova – ako voditelj poslova nije trenutno prisutan na mjestu gdje se dogodila ozljeda. Ako Voditelj poslova nije dostupan radnici obavještavaju Stručnjaka zaštite na radu i Povjerenika radnika koji postupaju dalje u skladu s Zakonskim bvezama.

Ovlaštenik- voditelj poslova je obvezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad.

Ovlaštenik –voditelj poslova je obvezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici.

Obavijest o ozljedi radnika voditelj poslova-ovlaštenik je obvezan dostaviti odmah po nastanku ozljede Inspekciji zaštite na radu.

Smatra se da je poslodavac ispunio obvezu iz prethodnog stavka ovoga članka ako je nakon isključenja izvora ozljede, pružanja prve pomoći ozlijeđenoj osobi te pozivanja hitne medicinske pomoći ili zbrinjavanja ozlijeđene osobe u stacionarnu zdravstvenu ustanovu ili dnevnu bolnicu, bez odgađanja obavijestio mjesno nadležni ured tijela nadležnog za inspekcijski nadzor na broj telefona objavljen na službenim stranicama toga tijela ili na jedinstveni telefonski broj za hitne službe 112.

Nakon svakog događaja na radu koji je uzrokovao oštećenje zdravlja radnika mora se provesti ispitni postupak sa svrhom utvrđivanja izvora i uzroka njegovog nastanka te poduzeti mjere za sprječavanje njegovog ponavljanja.

Pod događajem iz prethodnog stavka smatra se svaki događaj koji za posljedicu imao: smrt radnika; težu ozljedu, lakšu ozljedu –pružena medicinska pomoć radniku

- akutno oboljenje zbog čega je radnik privremeno nesposoban za rad,
- profesionalno oboljenje.

Nakon izvršene analize uzroka događaja, potrebno je utvrditi načine i poduzeti mjere koje će ukloniti uzroke te otkloniti i bitno smanjiti opasnosti i poduzeti efikasne mjere zaštite na radu koje će spriječiti ponavljanje događaja.

O radnicima koji su doživjeli ozljedu na radu ili profesionalno oboljenje Stručnjak za zaštitu na vodi evidencija s potrebnim podacima utvrđenim popisima.

## **PRUŽANJE PRVE POMOĆI I LIJEČNIČKE POMOĆI**

### **Članak 51.**

Ozlijeđenim ili naglo oboljelim radnicima i drugim osobama Poslodavac je obvezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obvezna omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Na svakom mjestu rada, odn. u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 50 radnika, najmanje jedan radnik te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu i potpisati odluku o imenovanju. S popisom osposobljenih radnika za pružanje prve pomoći – poslodavac je dužan upoznati zaposlene radnike.

Osposobljavanje osoba za pružanje prve pomoći Poslodavac će povjeriti organizaciji koja se bavi takvom djelatnošću i koja nakon provedenog osposobljavanja polaznicima izdaje odgovarajuće isprave.

Liječničku pomoć ozlijeđenim ili naglo oboljelim radnicima pruža nadležna zdravstvena ustanova (Služba hitne medicinske pomoći ili druga medicinska ustanova).

Osobe koje su određene i osposobljene za pružanje prve pomoći su dužne u slučaju potrebe osigurati ozlijeđenim ili naglo oboljelim osobama prvu pomoć i pružanje liječničke pomoći telefonskim pozivom nadležnoj zdravstvenoj ustanovi (112) ili organiziranjem transporta u medicinsku ustanovu uz pratnju radnika.

#### Članak 52.

Ravnatelj, odnosno ovlaštenik je obavezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja. Ormarići moraju biti postavljeni na prikladnim mjestima i uvijek popunjeni. Za pravovremeno popunjavanje i uredno vođenje ormarića s potrebnim sanitetskim materijalom zaduženi su Ovlaštenici.

#### Članak 53.

Ormarić sa materijalom za pružanje prve pomoći mora sadržavati sanitetski materijal: prema važećim propisima.

Ako na mjestu rada istovremeno obavlja poslove i radne zadatke više od 20 radnika, na svakih daljnjih 50 radnika mora se osigurati dodatni osnovni sanitetski materijal u količinama i vrstama ovisno o učestalosti i vrsti povreda.

#### Članak 54.

Na svakom ormariću mora na vidljiv način biti istaknuto:

- znak crvenog križa;
- telefonski broj Službe hitne medicinske pomoći
- ime i prezime osoba zaduženih za pružanje prve pomoći.

### **ZAŠTITA OD POŽARA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE**

#### Članak 55.

Poslodavac je dužan poduzimati mjere da do požara ne dođe, vodeći računa o tehnološkom procesu rada, tvarima koje se pri radu koriste, načinu rada, skladištenju kao i o veličini objekta. Ako do njega ipak dođe, poslodavac je dužna poduzeti da se opasnosti po sigurnost i zdravlje radnika smanje na najmanju moguću mjeru.

Za slučaj iznenadnog događaja koji može ugroziti sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu (elementarne nepogode, požari, eksplozije i sl.) poslodavac organizira i osigurava evakuaciju i spašavanje.

Evakuacija je organizirano plansko napuštanje radnih prostorija i ostalih prostora u slučaju iznenadnih događaja.

Spašavanje je organizirano izvlačenje osoba iz radnih prostorija ili ostalih prostora u slučaju iznenadnog događaja, kada ih oni sami ne mogu napustiti.

Evakuacija i spašavanje će se u pravilu provoditi evakuacijskim putovima koji su u označeni u Planu evakuacije i spašavanja (u daljnjem tekstu plan).

Ako je neki od tih putova zapriječen ili zbog iznenadnog događaja zakrčen, evakuacija i spašavanje će se provoditi kroz nužni izlaz koji je označen u planu.

U skladu s Planom evakuacije i spašavanja svi putovi i prolazi u objektu moraju biti prohodni i na vidljiv način označeni uputama i strelicama.

S Planom evakuacije i spašavanja moraju biti upoznati svi radnici, a praktična vježba evakuacije i spašavanja provodi se najmanje jednom u dvije godine.

Evakuacijom i spašavanjem rukovodi voditelj evakuacije ili njegov zamjenik.

Osobama određenim za provođenje evakuacije i spašavanja mora se na raspolaganje staviti potrebna oprema.

## **ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA UZIMANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI**

### **Članak 56.**

U cilju zaštite nepušača od djelovanja »dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta«. Zabranjeno je pušenje »duhanskih i srodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje«, na radnim sastancima i mjestima rada.

Zabranjeno je unošenje i uzimanje alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti u radnim i pomoćnim prostorima i prostorijama.

Ako se opravdano posumnja da je radnik pod utjecajem alkohola, voditelj poslova i ovlaštenik i stručnjak zaštite na rad i povjerenik radnika organiziraju alkotest.

Ako radnik odbije pristupiti provjeri smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti. Radnik koji je ovlašten za korištenje alkometra, mora biti osposobljen za korištenje uređaja te mora prethodno provjeriti njegovu ispravnost.

Utvrđi li se alkoholiziranost radnika, Voditelj poslova ili ovlaštenik je obvezan udaljiti s mjesta rada radnika koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti sve dok je pod njihovim utjecajem. Ako radnik odbije napustiti mjesto rada, radnika će, po pozivu poslodavca, udaljiti nadležna redarstvena služba.

### **Članak 57.**

Voditelj poslova ili ovlaštenik je nakon konzultacije s Stručnjakom zaštite na radu i povjerenikom radnika uz odobrenje ravnatelja dužan s radnog mjesta udaljiti radnika koji je pod utjecajem droge ili u stanju duševne poremećenosti, a isti nije u mogućnosti sigurno raditi ili svojim ponašanjem narušava proces rada, kada je takvo stanje očigledno običnim vizualnim opažanjem.

Voditelj poslova ili ovlaštenik ili stručnjak zaštite na radu ne smije provjeravati je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola ako mu je radnik predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka Voditelj poslova-ovlaštenik može pokrenuti postupak za ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti tog radnika za obavljanje povjerenih mu poslova. Postupak testiranja na sredstva ovisnosti provodi se u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi.

### **Članak 58.**

Protiv radnika za koje se utvrdi da su pod utjecajem alkohola ili koji nisu željeli pristupiti provjeri da li se nalaze pod tim utjecajem, kao i protiv radnika koji su pod utjecajem droge ili drugih sredstava ovisnosti, Ravnatelj će pokrenuti postupak zbog povrede obveza iz zaštite na radu.

## **EVIDENCIJE IZ ZAŠTITE NA RADU**

### **Članak 59.**

Poslodavac, ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu, povjerenik radnika dužani su voditi i čuvati evidenciju o:

- dokumentaciju o izgradnji objekta, instalacija i sl.
- osposobljenosti radnika za rad na siguran način;
- osposobljenosti radnika za pružanje prve pomoći;
- poslovima s posebnim uvjetima rada i radnicima koji su na njih raspoređeni;
- rokovima za ponovnu provjeru sposobnosti radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada;
- ispravama koje liječnik specijalist medicine rada izdaje za radnike koji podliježu povremenim zdravstvenim pregledima;
- povremenim pregledima sredstava rada;
- rokovima za ispitivanje radne opreme i radnog okoliša te isprave dobivene nakon tih ispitivanja,
- primjerak usvojenog i potpisanog Pravilnika o zaštiti na radu.

## OBVEZE PREMA ORGANIMA INSPEKCIJE RADA

### Članak 60.

Ravnatelj ili ovlaštenik ili Stručnjak zaštite na radu ili Povjerenik radnik dužni su inspektoru rada na njegov zahtjev dati sva objašnjenja i podatke koji su mu u obavljanju nadzora potrebni.

### Članak 61

U roku od 8 dana od isteka roka utvrđenog rješenjem inspektora rada, Ravnatelj ili ovlaštenik ili stručnjak zaštite na radu su dužni inspektora rada obavijestiti o izvršenju rješenja ili o razlozima zbog kojih rješenje nije izvršeno.

## ZAVRŠNE ODREDBE

### Članak 62.

Ovaj Pravilnik o zaštiti na radu stupa na snagu danom donšenja. Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu Poslodavca od 01. srpnja 2021. godine.

### Članak 63.

Ovaj Pravilnik objavljen je elektronski i na oglasnim pločama organizacijskih jedinica dana 09-10-2023, a stupa na snagu 06-10-2023.

Br.: 04-10/23-605 - *M50*  
Zagreb, 06. listopada 2023.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA  
USTANOVE „DOBRI DOM“ GRADA ZAGREBA



TOMISLAV KEVO



T +385 1 6311 640

Ustanova Dobri dom Grada Zagreba, OIB: 70362197460, MBS: 080484788  
Trgovački sud u Zagrebu, Osnivači/članovi društva: GRAD ZAGREB